

Hajduné Tölgyesi Livia – Kriston-Bordi Zsuzsanna

ÚTRAVALÓ

ERKÖLCSTAN
első osztályosoknak

1

Hajduné Tölgyesi Livia
Kriston-Bordi Zsuzsanna

ÚTRAVALÓ

ERKÖLCSTAN
első osztályosoknak

1

TARTÓS TANKÖNYV

Negyedik, változatlan kiadás
Mozaik Kiadó – Szeged, 2018

Kedves Gyerekek!

Az iskolában sok új élmény vár rátok. Olvasni, írni, számolni tanultok majd, és sokat játszhattok. Ez a könyv is azért készült, hogy játékos feladatokon keresztül segítse a beilleszkedéséteket és a fejlődéséteket.

Az erkölcsstan órai beszélgetések és a feladatok megoldásai sok izgalmas kérdésre adnak majd választ nektek. Hogyan ismerhetitek meg társaitokat és magatokat? Hogyan dönthettek nehéz helyzetekben? Hogyan kell vitatkozni és mi a jó a vitatkozásban? Megvitatjátok a játékszabályok sokféleségét, vagy a mesehősök tetteinek következményét. Munka közben feltehetitek a kérdéseiteket, és eldönthetitek, hogy melyik választ tartjátok a legjobbnak, vagy melyikkel nem értetek egyet.

Bízunk benne, hogy a sok színes kép, játékos feladat, érdekes történet sok örömet jelent majd számotokra.

Minden jót kívánnak nektek:

a szerzők.

A tankönyvben való tájékozódásban segítenek a rajzok!

Játsszatok!

A füzetedbe dolgozz!

Hallgassátok meg!

Beszéljétek meg!

Gondolkodjatok együtt!

Csoportokban dolgozzatok!

Első fejezet

AZ ÉN VILÁGOM

2. „Csillag Boris tudom a nevedet...”

1. Mi volt a jeled az óvodában? Rajzold le a füzetedbe!

Miért volt mindenkinek jele? Most milyen jelet választanál magadnak?
Játsszatok a jelekkel! Mutogasd el, vagy mesélj a jeledről a többieknek!
Játsszatok *Jelvasadás* játékot!

2. Játék közben könnyebben megjegyez a társaid nevét. Játsszatok *Névrögzítő* játékokat!

Találd ki! Csak a tiéd, mégis mások használják többet.

3. Lány vagy fiú? Adj nevet a gyerekeknek!

Miért ezeket a neveket választottad?

4. Mi a neved?

ANNA

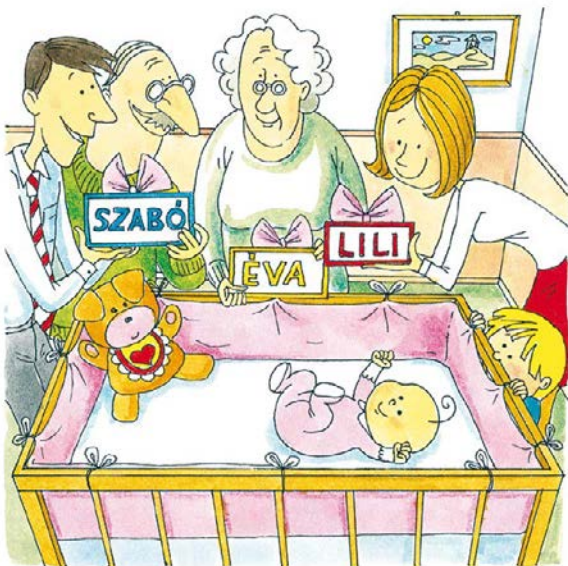

KATI PETI

Le tudod már írni a nevedet? Ha igen, írd az óvodai jeled mellé a füzetbe! Játsszatok! Tapsold el a neved ritmusát a többieknek! Van-e olyan osztálytársad, akinek a neve ugyanolyan ritmusú, mint a tiéd? Figyeld meg, hogy ő hasonlít-e rád még valamiben!

5. Mindannyiunk neve több részből áll, van családnevünk és utónevünk.

Tudod, mit jelent a neved? Ha igen, mondd el a többieknek! Kérdezd meg a szüleidet, miért ezt az utónevet választották neked!

6. A legtöbb nevet becézni is lehet. Hallgassátok meg az erről szóló mondókát!

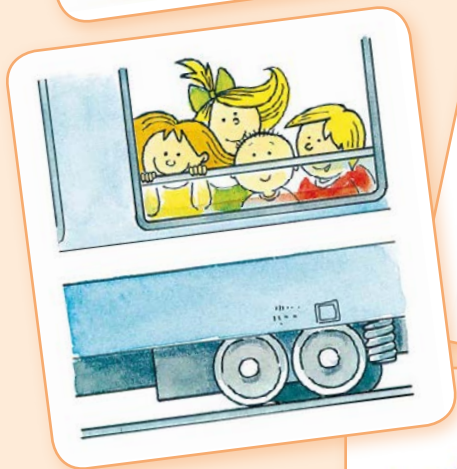
Jákobnak volt hat fia,
mind a hat csizmadia.
Simi, Samu, Sámuel,
Dini, Dani, Dániel.

Téged hogyan szólítanak a családtagjaid?
Milyen mondókákat ismersz a becenevekkel kapcsolatban?

Harmadik fejezet

KÖZVETLEN KÖZÖSSÉGEIM – A CSALÁD ÉS A GYEREKEK

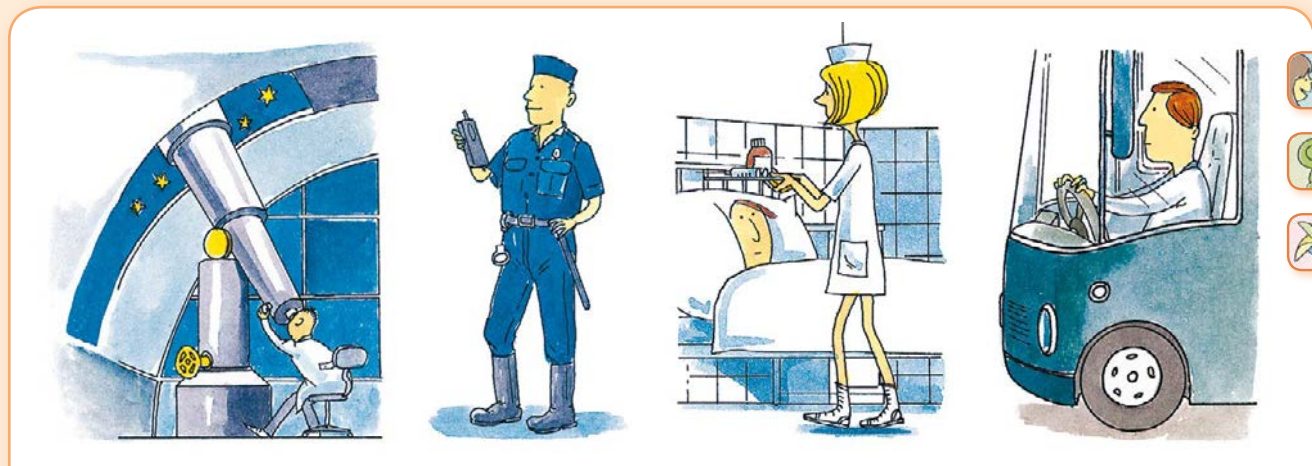
14. „Virágéknál ég a világ...”

1. A házban és a ház körüli munkákban mindenkinek megvan a maga feladata. Válogasd szét az eszközöket! Melyiket ki használja legtöbbször?

Milyen állandó munkák vannak a háztartásban és a ház körül? Ki végzi ezeket nálatok?
Te miben segítesz otthon?

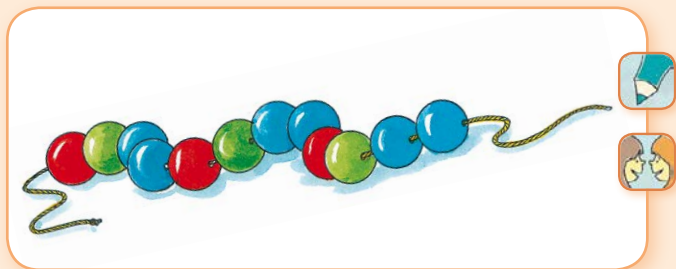
2. Mely foglalkozásokat látod a rajzokon? Mondd el, kinek mi a munkája!

Szerinted mi nevezhető munkának?
A felnőttek gyakran kérdezik a gyerekektől, hogy te mi leszel, ha nagy leszel! Mit válaszolnál erre?
Játsszatok! Mutogassátok el egy szakember munkáját a társaitoknak!

3. Gyakran találkozatsz az életedben rendszeresen ismétlődő feladattal.

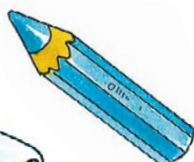
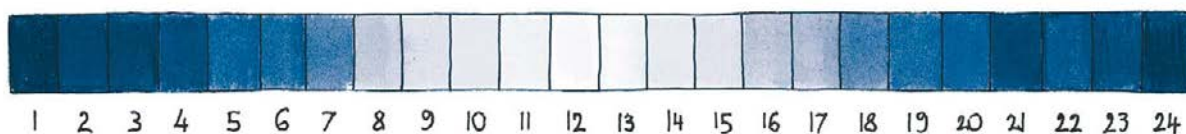
- Figyeld meg a gyöngysort! Milyen szabályt veszel észre? Másold a füzetedbe, és folytasd a mintát!
- Milyen feladataid vannak, amelyek rendszeresen ismétlődnek? Melyiket végzed el szívesen és melyiket nem?

4. Az ismétlődések nem feltétlenül unalmasak.

- Hallgassátok meg az *Én elmentem a vásárba* című népköltést! Mit ismétlünk benne sokszor?
- Folytasd a megkezdett mondatokat!
Ha valamit sokszor meg kell csinálni az jó, mert...
Nem jó gyakran ugyanazt ismételni, mert...
Ha egyedül kell valamit sokszor csinálni az unalmas, mert...
Ha együtt csinálunk valamit sokszor az jó, mert...
- Játsszatok *Ismétlős* játékot!

5. Válogasd szét a tárgyakat aszerint, hogy melyik napszakban használod!

Melyik a kedvenc napszakod? Mondd el a jellemzőit a többieknek, de a nevét ne ejtsd ki!
Mit csinálsz ilyenkor a legszívesebben? Játssz el, a többiek pedig találják ki!

Ötödik fejezet

A KÖRNYEZŐ VILÁG

28. „Bújj, bújj zöld ág...”

1. Kitavasodott! Hogy nevezik a tavaszt más néven? Mit rejtenek az alábbi találós kérdések?

Erdő mélyén lelhetsz rája,
gyöngyharmatos a ruhája.
Fehér színben nyiladozik,
februárban kivirágzik. Mi az?

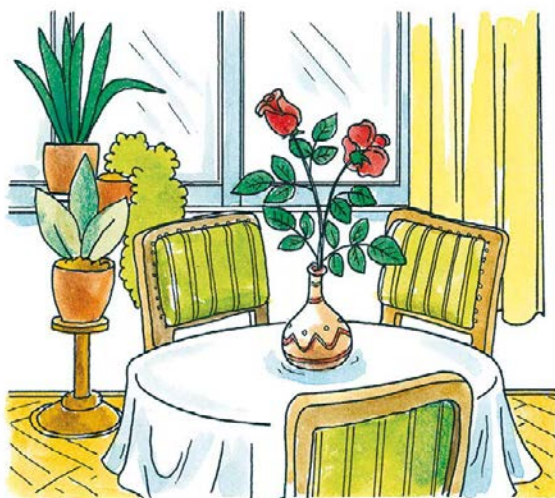
Havat olvaszt, vizet önt,
fényt áraszt és lombot bont.
Mi az?

Milyen tavasszal nyíló virágokat ismersz? Segít a kép.
Rajzolj egy tavasi virágokból álló csokrot a füzetedbe!

2. Sokszor ajándékozunk virágot annak akit szeretünk.

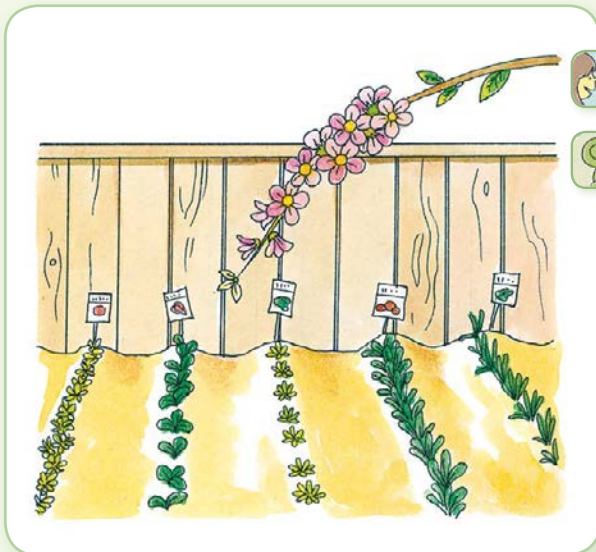
- Miért ajándékoznak virágot az emberek?
- Honnan kerül a virágboltba az a sok virág?
- Milyen virágokat nem szabad leszedned az erdőben vagy a réten?

3. Hol élnek növények a környezetekben?

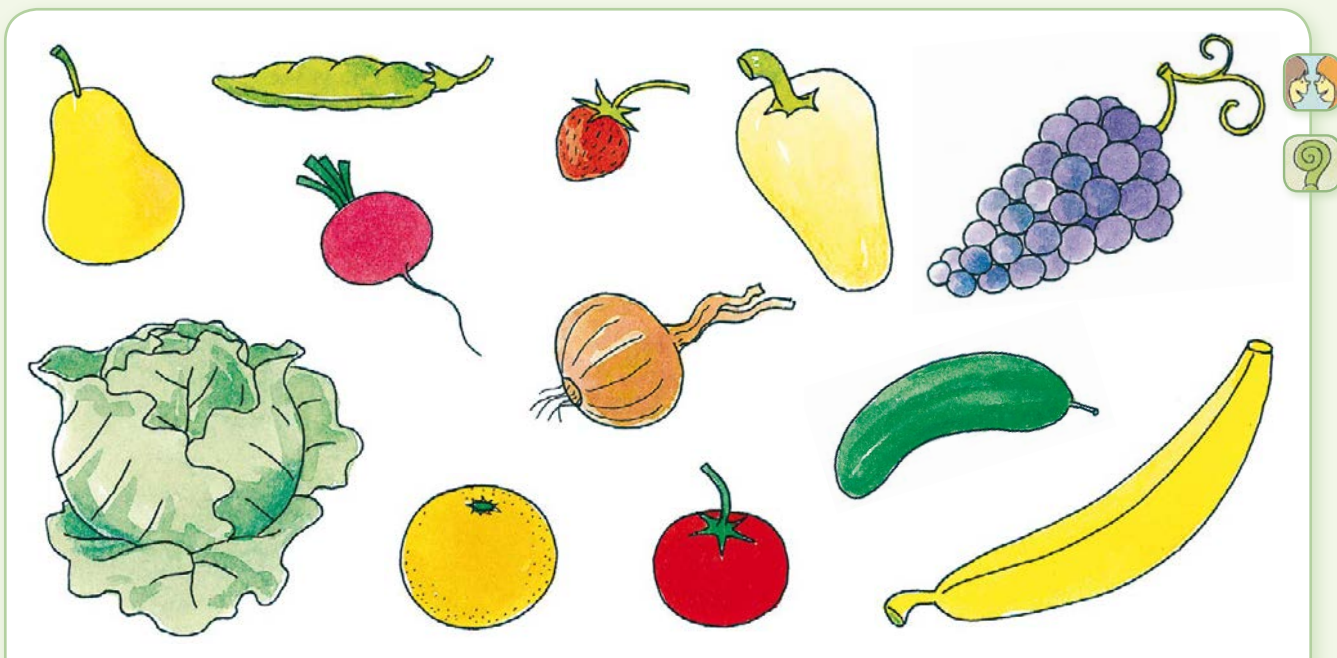
Miért ültetnek az emberek fát, bokrot, virágot?
Beszéljétek meg, mire kell ügyelni a növények kiválasztásánál!
Játsszatok *Virágcsokor* játékot!

4. Te mit nevelnél a kertben, ha rajtad múlna?

- Felelős vagy-e értük? Miért gondolod így?
- Mivel tud neked örömet okozni egy növény?
- Soroljatok fel olyan helyzeteket, amikor „boldog” egy növény, vagy amikor „szomorú”!

5. A zöldségek, gyümölcsök egészségesek és táplálóak. Miket ábrázolnak a rajzok?

Válaszd ki a képek közül a gyümölcsöket!
Melyik gyümölcs terem a hazai kertekben is?
Miért jó saját termesztésű zöldséget, gyümölcsöt fogyasztani?

SOHA NE EGYÉL MOSATLAN GYÜMÖLCSÖT VAGY ZÖLDSÉGET!

6. Versenyezzetek csoportokban!

- Ki tud többféle olyan ételt felsorolni, amely zöldségből, gyümölcsből készült?
- Ki tud többféle jellegzetes magyar zöldséges ételt felsorolni?

Tartalomjegyzék

1. „Iskola-nyitogató...”	4

Az én világom

2. „Csillag Boris tudom a nevedet...”	6
3. „Tükröm, tükröm...”	8
4. „Kicsi vagyok én...”	10
5. „Rólam mesél a kuckóm és a játék mackóm”	12
6. Az én világom (Összefoglalás)	14

Társaim – Ők és én

7. Családom körében	16
8. Rokon, ismerős vagy barát?	18
9. „Jó napot, jó napot, te szép rozmaringszál...”	20
10. Mesél a szív – érzéseink	22
11. „Még azt mondják, nem illik...”	24
12. „Játsszunk, játsszunk valamit...”	26
13. Társaim – Ők és én (Összefoglalás)	28

Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek

14. „Virágéknál ég a világ...”	30
15. „Mi van ma, mi van ma?...”	32
16. „Egyszer volt, hol nem volt, egy icipici házikó...”	34
17. „Ábécédé, rajtam kezdé...”	36
18. „Bé, bé, bé, iskolába menjünk bé!...”	38
19. „Munka után édes a pihenés”	40
20. „Ünnepelni jöttünk...”	42
21. Közvetlen közösségeim (Összefoglalás)	44

Tágabb közösségeim – A lakóhelyi közösség

22. „Ez a kis ház a mi házunk...”	46
23. „A jó szomszéd jobb, mint egy távoli rokon”	48
24. „Így kell járni, úgy kell járni...”	50
25. Lakóhelyünk megismerése (tanulmányi séta)	52
26. „Ahány ház, annyi szokás”	54
27. Tágabb közösségeim (Összefoglalás)	56

A környező világ

28. „Bújj, bújj zöld ág...”	58
29. „Ha én cica volnék...”	60
30. „Erdőt, mezőt járom én...”	62
31. „Volt egyszer egy kicsi törpe...”	64
32. A képzelet határai	66
33. A jó és a rossz	68
34. Miről tanultál ebben az évben?	70

Mesék

Kriston-Bordi Zsuzsanna: A sövény titka	72
Benedek Elek: A megfelezett ajándék.....	73
Hajduné Tölgyesi Livia: A mesés győzelem	75
Kriston-Bordi Zsuzsanna: Tulipánvadászat	77
Kriston-Bordi Zsuzsanna: Reggeli nyelvelés	78
Grimm testvérek: A hét sváb	79

A könyvben szereplő népi mondókák és találós kérdések Dr. Kriston Vízi József néprajzi gyűjtéséből származnak.

Juhász Magda: Csiga-bújócska, 12. oldal.

Kriston-Bordi Zsuzsanna: 16. oldal

Fecske Csaba: A mi családunk (részlet), 35. oldal.